

Er ditt spelarrangement tilgjengelig for mennesker med nedsatt funksjonsevne?

Av Berit Vordal kursinstruktør i Tilgjengelighetsmerket/redaksjonsmedlem i Spelhandboka

---

Vi sier at våre spel/kulturarrangement er åpen for alle, men er de det?

Mennesker med nedsatt funksjonsevne deltar mindre på kulturarrangement enn andre. Manglende informasjon på nettsiden til kulturarrangører gjør at mange ikke tar sjansen på å delta. Er det HCWC, godkjenner arrangør ledsagerbevis, kommer jeg frem med rullestol, er det ledelinjer, godt skiltet og trinnfritt? Mange nettsider er ikke universelt utformet, noe som fører til at de ikke er lesbare for de som bruker skjermleser. Kontaktinfo er ofte vanskelig å finne. Mye av dette er det enkelt å gjøre noe med.

Berit Vordal.
Foto: Privat

1/4 av Norges befolkning har en funksjonsnedsettelse.

Det er business i å tilrettelegge for mennesker med nedsatt funksjonsevne, sier Tilgjengelighetssjef i NRK Siri Antonsen.

Har du lyst til å bli en tilgjengelig spelarrangør? Da kan din organisasjon søke om [Tilgjengelighetsmerket](#).

[Tilgjengelighetsmerket](#) er en sertifisering for kunst- og kulturaktører som har god tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne på sine arrangementer.

[Tilgjengelighetsmerket](#) eies og driftes av Norske kulturarrangører.

Ved å benytte [Tilgjengelighetsmerket](#) når du nye publikumsgrupper og viser at ditt arrangement er tilgjengelig for flere.

Norske kulturarrangører sin satsning på universell utforming/ tilgjengelighet tar utgangspunkt i [Lov om likestilling](#). «Loven skal bidra til nedbygging av samfunnsskapt funksjonshemmende barrierer og hindre at nye skapes.»

Likestilling uavhengig av funksjonsevne handler om:

- likeverd
- like muligheter og rettigheter
- tilgjengelighet
- tilrettelegging

Målet er å oppnå bedre tilgjengelighet på kulturarenaer for mennesker med nedsatt funksjonsevne, bedre mulighet for å delta som frivillig og få tilrettelagte oppgaver.

Brukerorganisasjonene

Brukerorganisasjonenes rolle er å påvirke politiske myndigheter i beslutningsprosesser på vegne av sine medlemmer. De kjenner godt til hvilke utfordringer mennesker med nedsatt funksjonsevne møter i hverdagen og har vært gode samarbeidspartnere for Norske kulturarrangører i utviklingen av Tilgjengelighetsmerket.

Brukerorganisasjonene har lokale foreninger som kan være gode samarbeidspartnere for kulturarrangører som ønsker å bli en tilgjengelig arrangør.

Funksjonshemmedes fellesorganisasjon

SAFO

Unge funksjonshemmede

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

[Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne](#) (lovpålagt organ) finnes i alle kommuner og fylker og er et rådgivende organ som skal hjelpe politikerne å bygge et universelt utformet samfunn.

- Uttaler seg om store og overordnede saker som økonomiplaner, årsbudsjett og konsekvensutredninger innenfor plan- og bygningssektoren, kultur m.v.
- Rådets medlemmer kan ta opp saker på eget initiativ.

De kan være gode rådgivere for kunst- og kulturarrangører som vil bli mer tilgjengelig for alle.

Ledsagerbevis

Et [ledsagerbevis](#) gjør det mulig å ta med seg en ledsager uten ekstra kostnader på kultur- og fritidsarrangement, transportmidler og liknende der ordningen aksepteres. Den som trenger ledsager, må betale for seg selv på vanlig måte.

Universell utforming av nettside

For å kunne gi god informasjon til mennesker med nedsatt funksjonsevne er det viktig at nettsiden er universelt utformet.

Universell utforming av hjemmesider/nettsteder er et lovkrav. Lovkravet kom 1.01.2021 og gjelder alle nettsider unntatt private. Norske konsertarrangører har ikke ansvaret for å påse at kunst- og kulturarrangører har en universelt utformet nettside, men oppfordrer alle til å følge lovkravet. Det er Digitaliseringsdirektoratet som har ansvaret for å sjekke om nettsider er universelt utformet.

God informasjon om universell utforming av nettsider finner dere på [uutilsynet.no](https://www.uutilsynet.no). Jeg anbefaler dere å ta kursene de tilbyr for nettredaktører og skribenter. Kursene er gratis og nyttig for alle som jobber med Tilgjengelighet.

<https://www.uutilsynet.no/veiledning/e-laeringskurs-om-universell-utforming-av-nettinnhold/199>

Tilgjengelighetsmerket passer for alle kunst- og kulturaktører - enten man er stor eller liten, institusjon eller organisasjon, festival, spel eller helårsarrangør. For å bli sertifisert må din organisasjon ha gjennomført opplæring og ha tydelig informasjon om tilgjengelighet på sin nettside. Slik blir man sertifisert:

1. Gjennomføre opplæring i egen virksomhet i form av kurs fra Norske kulturarrangører. Kurset har en varighet på ca. tre timer og kan gjennomføres både fysisk og digitalt. Flest mulig fra organisasjonen bør delta på kurset, og følgende roller må minimum gjennomføre opplæringen: daglig leder/leder, ledere og medlemmer av produksjonsteam og andre involvert i avvikling av arrangementet, samt kommunikasjonsansvarlig, nettedaktør og skribenter. Fysiske kurs avholdes hos arrangør.
2. Kartlegge tilgjengelighet i egen virksomhet og utarbeide handlingsplan med tiltak som kan forbedre tilgjengeligheten. Norske kulturarrangører bidrar med rådgivning underveis i prosessen.
3. Informasjon om tilgjengelighet utarbeides og synliggjøres på virksomhetens nettside.

Sertifiseringen skal fullføres innen tre måneder etter gjennomført kurs. Ved behov for mer tid kan dette avtales med Norske kulturarrangører.

Fokusområder i opplæringen

Tilgjengelighetsmerket er ikke et lovkrav, det er ment å inspirere og heve bevisstheten og kunnskapen om tilgjengelighet /universell utforming hos dere som kunst- og kulturarrangører. Det er ikke alltid mulig å oppfylle alle krav til tilrettelegging, men mye kan gjøres gjennom bevisstgjøring hos ansatte og god informasjon om tilgjengelighet på nettsiden og i trykket materiell.

Tilgjengelighetsmerket har 7 innsatsområder.

1. Informasjon
  - a. God og tydelig informasjon om tilgjengelighet på nettside og i trykket materiell
  - b. Kart over området, med tilgjengelighetsinformasjon
  - c. Godt synlig kontaktinformasjon
2. Billettbestilling
  - a. Godt synlig kontaktinformasjon
  - b. Godta ledsagerbevis
  - c. Mulighet for å bestille billett og ledsagerbillett på nett.

Husk at det ikke bare er rullestolbrukere som trenger ledsager.

Når det er mulig å kjøpe rullestolbillett og ledsagerbilletter, vil dere få en oversikt over antall rullestoler og antall mennesker som har fått billett. Det betyr mye ved en eventuell evakuering.

3. Trinnfri adgang
  - a. Trinnfrie uteområder med minst mulig stigning
  - b. Trinnfri adgang til arrangementene, lokalene, scenen, tribunen, serveringsstedene m.m.
4. HC toaletter
  - a. Informasjon om HC toalett
  - b. HC toalettene er merket av på festivalkart/salkart

- c. Toalettet er rent og ryddig, trinnfritt og lett tilgjengelig for rullestolbrukere
5. Teleslynge/tolketjeneste – ikke et krav, men viktig å informere om dersom tilbudet finnes
  - a. Informasjon om teleslynge/tolketjeneste på nettsiden
  - b. Har dere ikke teleslynge eller tolketjeneste så er det greit å informere om det.
6. Skilting/merking
  - a. Skilting skal være lett å lese og oppfatte, og synlig for stående og sittende
  - b. God merking av hindringer
  - c. God skilting inne og ute er viktig for at folk skal ta seg lett frem.
7. Sikkerhet
  - a. Merkede nødutganger
  - b. Plan for evakuering

Mer informasjon om Tilgjengelighetsmerket og søknadsskjema finner dere her:
<https://www.tilgjengelighetsmerket.no/>

Kurs i tilgjengelighetsmerket koster:

Medlem av Norske kulturarrangører

- kr 6 800 for kurs
- kr 2 700 i sertifiseringsavgift

Eksterne aktører:

- kr 15 600 for kurs og sertifisering
- kr 1 700 i administrasjonsgebyr

Eksempel på nettsider med god informasjon:

<https://www.vinjerock.no/info/tilrettelegging/>

<https://www.bakgaarden.no/tilgjengelighet/>

Etter gjennomført kurs og sertifisering får dere Tilgjengelighetsmerket. Det skal plasseres på nettsidens landingsside, ved menyen og være trykkbart.

Ved å trykke på Tilgjengelighetsmerket skal en komme direkte inn til informasjon om tilgjengeligheten på ditt spel.

På den måten kan publikum, frivillige og aktører se at ditt spel er tilgjengelig for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Tilgjengelighet er den røde brikken i «puslespillet» kulturarrangement. God tilgjengelighet, god info og godt vertskap.

Jeg oppfordrer alle spel til å bli en tilgjengelig spelarrangør.

Lykke til!

